

עלאן עושה חדשות

ללא בחיף וללא כוח, כי אט פנח'א אחר ה' צבאות" (לכריה ד') - לא כוחי וצונו ידו צפה לי את החיף הלה

"ויקם אברהם וישתחו

לעם הארץ לבני חת"

[כג, ז]

מועד לדבר בבית הכנסת
רק עם ה' יתברך

"ויהיו חיי שרה מאה

שנה ועשרים שנה
ושבע שנים" [כג, א]

שואל רבינו האור החיים הק' מהו פשר ההשתחויה בכלל, ובאמצע המשא ומתן בפרט? ומפרש ועונה, וזה לשון קודשו: 'גילה להם היפך דבריהם אליו, כי אינו מחזיק עצמו נשיא להם, אלא בגדר שהם בכבוד למעלה ממנו', כלומר: בגלל שהם אמרו לו בתוך דבריהם 'שמענו אדוני נשיא אלוקים אתה בתוכנו במבחר קברנו קבור את מתך איש ממנו את קברו לא יכלה ממך מקבור מתך', הוצרך להשתחוות אליהם, לגלות להם שהוא אינו חושב על עצמו כדבריהם, אלא ההיפך הוא הנכון, שהם חשובים יותר ממנו. בדרך זה, מפרש האוה"ח הק' בפרשת קורח, שקרח ועדתו אמרו למשה רבינו 'כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה', ומיד כתוב 'וישמע משה ויפול על פניו', ושואל מדוע משה נפל על פניו, ומה הייתה בזה תגובה לדבריהם? אלא, מכיוון שהם טענו שמשה רבנו מתנשא על כולם, לכן נפל על פניו, להראות שהוא נכנע כעפר הארץ. ובלשון קודשו של רבינו הקדוש: 'נפל על פניו להראות קצה האחרון ההכנעה, ושיווה נפשו [השווה והחזיק את עצמו] כעפר הארץ, כעבד המשתחוה לפני השררה.'

בת ק' כבת כ' לחטא, ובת כ' כבת ז' ליופי. [רש"י] צריך ביאור, שאכן יופי היא מעלה לאשה, אך האם מסתבר שהתורה תשבח את שרה אמנו ביופי הגוף, בפרט עתה כשמסכמים את חייה, הרי 'שקר החן והבל היופי' [משלי לא, ל] 'בספר' "לתתך עליון" ביאר רבי זיידל אפשטיין זצ"ל מנהל רוחני ישיבת 'תורה אור', שהרי יופי הוא מתנת שמים, מאידך, כידוע טמונה בו גם סכנה שהפילה חללים רבים. זאת, כאשר היא מביאה לגאווה ולא משתמשים בה בצורה הנכונה. ילדה קטנה בת שבע שנים, יורדת לגינה ומשחקת בחול, מתמלאת אבק ולכלוך ולא מפריעה לה העובדה שהדבר מכהה את יופייה, כי עדיין אינה מרגישה במעלתה. ככל שהיא גדלה היא מרגישה ביופייה ושומרת עליו. שיא הכרת האישה בזה הוא בגיל עשרים. השמיעונו חז"ל ששרה אמנו למרות שהכול סוכין ביופייה [מגילה יד] לא התגאתה בזה והתייחסה ליופי כפי שילדה בגיל שבע מתייחסת לזה.

פרשת זידי שרה

כב' חשוון [23.11.24]

עידן מרכז

תשפ"ה

17:17 16:15

הפטרה: והאלף דוד

אשר יאמר מצא חכמה ואדם יפיק תבונה.

עידן מרכז

מרכז

ללא פרסומות

הדפסת / הפצת זכית קליכוי הרבימ

הפתגם השבועי

פחד פ - פרנסה ח - חיים

ד - דמיונות

לקבלת העלון - elial@eca.gov.il - או 0506255911

העלון מוקדש לעילוי נשמת

לאה חכמון בת מרים ת. נ. צ. ב. ה. דוד לאמש בן זוהרה ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת ר' רחמים רובין ז"ל
לעילוי נשמת זוהרה בת רחל ז"ל

הצלון לצילוי נשמת הסבא היקר אליהו שלט בן מלך ואברהם ת. נ. צ. ב. ה.

כלכות נשים צדקניות נאלפו ישראל זו האישה הראשונה ששרו לה "אשת חיל"

במדרש מסופר כי למרות שעל פי המסורת שלמה המלך כתב את המזמור במשלי, אברהם כבר ספד לשרה עם מילות 'אשת חיל'. הרב מנחם ישראלי בטור על פרשת השבוע (יהדות) - כולנו מכירים את השיר 'אשת חיל מי ימצא'. השיר נכתב בספר משלי ע"י שלמה המלך. אבל במדרש מסופר שכבר אברהם ספד לשרה ('ויבוא אברהם לספוד לשרה ולבכותה') במילים 'אשת חיל'... יודעים אנו את דברי חז"ל 'אשה היא עקרת (עיקר) הבית' האשה היא היסוד שעליו הבית בנוי ומשתת. בכל אשה ואמא יהודייה הדברים נכונים, וזה מקבל משנה תוקף וחשיבות בשרה אמנו 'עקרת הבית' שעליו הושגת העם היהודי. להבין במקצת עד כמה שרה עיקרית עבורנו - העם היהודי - די אם נזכיר ונזכור שאברהם הוא אבא את הפער בין ישמעאל ורואי וברור וחושך על פני תהום ורוח אלקים מרחפת על פני הים. מיהי אותה רוח מרחפת? חז"ל אומרים במדרש זו רוחו של מלך המשיח. בכתבי הארז"ל מבואר ש'מרחפת' היא אותיות רפ"ח שזה סוד עבודת הביורים. מהי אותה עבודת ביורים? ישנם 288 (רפ"ח) ניצוצות שנפלו (מתנו) מעולמות הקדושה לעולמות הטומאה, הניצוצות האלו מפוזרים בעולם שסביבנו בתוך האוכל והשתייה המוזיקה והספורט האופנה והבידור וכל שאר עניני עולם הזה, ועליו לבררם ולהעלותם לקדושה. אז יבוא משיח. לתוספת הסברה: אוכל ושתייה, ישנם מאכלים מותרים באכילה וישנם שאינם מאכלים אסורים באכילה. התורה מצוה אותנו 'להבדיל בין הטמא ובין הטהור בין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל' אנו בעבודתנו בשחיטה כשירה ובאכילה לשם שמים לוקחים ניצוצות שנפלו בתוך החיה והבהמה הכשרה ומעלים אותם לקדושה. וכך בעולם הבידור ישנם בדיחות שעדיף וראוי שלא לשמוע אותם כמו בדיחות גסות או בדיחות על חשבון הזולת... לאיך יש בדיחות חיוביות כמו ליצנות מעבודה זרה. בדיחות. סתמיזם גם יכולות לשרת את המרצה כדי לעורר קהל רדום. וכן הלאה. יהודי שלא מרגיש טוב והולך לחדר כשר הוא מעלה ניצוצות מעולם הספורט כי הרי כאשר היהודי יהיה בריא ויזכר ללכת לשעור תורה תפלה ובכך עולה לקדושה הניצוץ הקדוש שנפל בעולם הספורט שברובו הוא תרבות יון הגופנית. אדם הראשון היה אדם ענק - ענק גם במובן הפיזי כפי שחז"ל מספרים שקומתו הגיעה עד לשמים וגם ובעיקר ענק רוחני, אדם הראשון היה יציר כפי של הקב"ה וגופו הגשמי היה זורח ומאיר אפילו העקב של אדם הראשון היה מכהה (מחליש) את אור השמש מרוב בהירותו. ובהיותו ענק שכזה יכל אדם הראשון לתקן את כל הניצוצות האלו ביום ששי של בריאת העולם. אבל הנחש, אבי אבות הטומאה ומקור המות התככים והרוע שבעולם, התערבב בגן עדן והכשיל את חוה. ולמה נקרא שמה חוה? התורה מציינת 'כי היא היתה אם כל חי'. אך לפי זה היה צריך לקרוא לה 'חיה' במדרש (פרקי דרבי אליעזר) מובא שהנחש בא על חוה והטיל בה זרע ומהו נולד קין. ולכן קראו לה 'חוה' כי בארמית שמו של הנחש 'חיוויא'. צאצאי שול קין (בן הנחש וחווה) התערבבו עם צאצאי שת (בן אדם וחווה) ומרם הגיע כל העולם שלאחר המבול (ליצור דיוק: נח הוא דור עשירי לאדם הראשון דרך שת. נעמה אשתו של נח היא דור שמיני לאדם הראשון דרך קין). כיון שכל צאצאי נח מעורב בהם מזרע הנחש יש לנו התמודדות ותאונות יצריות... זה אחד מההסברים ששרה היתה עקרה לכל באי עולם שלשה אמונו אין רחם, אין לה סיכוי להוליד ילדים. הילד שנולד אחרי עקרות שכוה הוא נולד בדרך נס, ה' ברא ויצר רחם חדשה לשרה ובכך יצחק מתנתק באופן יחסי מהנחש, ומעתה הוא מיוחס לשרה ולנס האלוהי, הרחם החדשה שרה ברא לשרה. ולכן דווקא אז - כאשר שרה כבר הפסיקה לראות אורח כנשים - המלאכים אמרו לשרה 'כעת חיה ולשרה בן'. בוורר

נאמר שבאותה עת היא תיקנה את זוהמת הנחש (חיוויא) שהטיל את זוהמתו בחוה ולכן הדגישו המלאכים כעת 'חיה' כי כבר תוקן זוהמת החיוויא-חוה.

כולן שווין לטובה

למה קוראים לפרשה "חיי שרה" ולא "מיתת שרה". מדוע היה אברהם טפל לשרה בנביאות. פירוש העניין שהקב"ה יושב וממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום. למה טעות היא לחשוב שאילו לא היה השטן מספר לשרה על העקידה אזי הייתה שרה אימנו מאריכה ימים יותר ממאה ועשרים ושבע שנים. גדול מה שנאמר בשרה על מה שנאמר באברהם - "כל אשר תאמר אליך שרה, שמע בקלה. למה שמע בקולה? אישה צריכה לשמוע בקול בעלה! מה זאת אומרת שמע בקולה? אמר לו הקב"ה, כיוון שאתה עסוק בחסד ועסוק בבני אדם, אי אפשר שאתה קצת לא דבוק מספיק. אבל היא, שעליה נאמר "הנה באהל", "כל הזמן היא יושבת באוהל, דבוקה, מתחברת, ותהילים, וצידקות, אז היא פשוט יש לה יותר זמן להיות נביאה. אז היא נביאה יותר גדולה ממך, ואתה חייב בתור נביא לשמוע בקול נביא יותר גדול. לכן "כל אשר תאמר אליך שרה, שמע בקלה", להראות לך שגדולה השכינה ששרתה על האימהות הקדושות. בעקדת יצחק היה השטן מושבת כמה ימים עזב את כל העולם, לא היה שווה לו לרדוף אחרי העולם באותו זמן. אמר, הם כולם ביד שלי, כשאני אחזור אני אטפל בהם. אין מה לפחד, הם לא יברחו. הזקן הזה, אני חייב להזיז אותו קצת מהדעה שלו. והוא הולך אחרי אברהם אבינו ומנסה מפה ומפה, כמו שכתוב שהשטן הלך ונעשה לפניו כנהר גדול והגיעו המים עד צווארו של אברהם. זה לא נהרות וימים כפשוטם, אלא נהרות וימים של מחשבות שהשטן מכניס לאברהם אבינו. מה אתה חולם חלומות? מה אתה הולך לעשות? אבל אברהם אבינו לא זז מאמונתו בהשם.

ה'ליבושי שרד'. נפטר בשנת תקע"ד
הרה"ק רבי דוד שלמה ב"ר ירחמיאל אייבשיץ. בעל 'לבושי שרד' ו'ערבי נחל'. - בשנת תקס"ח עלה לארץ ישראל, בדרך על האוניה פגש בהגה"ק רבי מנחם מנדל משקלוב זצ"ל מגדולי תלמידי הגר"א ומקבל גדול, ושנות ארוכות גלגלו בשיחה שבה עברו על כל חלקי התורה הנגלים והנסתרים, ובאותן השיחות הראה רבנו את גדל כוחו בתורת הנגלה, ורבי מנחם מנדל הראה את גדל כוחו בתורת הנסתר, עד שאמרו כי באותה אוניה נוכחו כל הנוסעים הגאונים שבספינה לראות שגם בין החסידים בקיאים בנגלה וגם בין תלמידי הגר"א בקיאים בתורת הקבלה. כשהגיע לארץ ישראל קבע את מושבו בצפת. הוא כותב בספרו: והנה אנו רואים חסדו בגלות החיל הזה מהפחדים הרבים שמגיע מאת הגויים מפחד גזרות רעות, ולא תקום הגזרה ולא תהיה, והיה זה מחסדו יתברך שמו, שעל ידי הפחד ניצולים הם מהגזרות ההם, ונחשב להם הפחד כאלו באה עליהם אותה הגזרה.

"כל אדם המענג את השבת, יינתנו לו כל משאלות ליבו."

נתיבי אור

איזר אהרנ ניסיט י"ד

כשאדם הראשון אכל מעץ הדעת, הקב"ה ניגלה אליו, ושאלו: "איכה?" ומבאר הגמרא [סנהדרין לח ע"ב], "איכה" – "אן נטה ליבך" – לאן נטה הלב שלך? שכפר אדם הראשון בטובתו של הקב"ה. אדם הראשון היה גדול מן המלאכים, אבל לפי דרגתו הייתה בו נטייה דקה בשלמות האמונה

חזיון לאליה

"הנה רבקה לפניך קח ולך"

[כד, נא] - אליעזר מספר ללבן ולבתואל על שליחותו ובסיום סיפורו הוא אומר: "הגידו לי החלטתכם". ולפלא, לבן ובתואל עונים לו תשובה, שלכאורה אינה מתאימה לרשעים: "ויען לבן ובתואל מה' יצא הדבר... הנה רבקה לפניך קח ולך ותהי אישה לבן אדוניך כאשר דיבר ה'." לכאורה, צריך להבין כיצד במהירות כה רבה נתנו לבן ובתואל את רבקה בלי לבדוק על החתן המיועד? מנין להם שהוא, אליעזר, שלוחו של אברהם? וכי אותו רמאי נהפך בן רגע למאמין? ועוד, אם באמת היה מוכן לבן לתתה בקלות, מדוע שוב חזר בו וניסה לעכבה "תשב אתנו הנערה ימים א' ועשור" וכן באומרו "נקרא לנערה ונשאלה את פיה?" מתרץ ה"כתב סופר", דאף זה היה מתכסיסיו של לבן הארמי, שהרי טבעו של עולם כאשר באים לאדם להציע בפניו שידוך לבתו, הריהו חוקר בתחילה בטיבו של הבחור ומשפחתו, ואחר כך מתחיל הוא למנות את מעלותיה של בתו כדי לשבחה בעיני הבריות שיקפצו לקחתה. אך אם יתנהג האדם כשיבואו להציע בפניו שידוך לבתו ויאמר "הנה היא לפניכם קחו ולכו" ולא ידרוש בטיבו של החתן ומשפחתו כלום, הרי הדבר אומר דרשני ומסתמא מקחו רע ועל כן מחפש הוא להפטר מבתו זאת בכל מחיר. כך חשב לבן בתחילה באומרו "הנה רבקה לפניך קח ולך". הוא סבר שבתשובתו זו ייסוג אליעזר מבקשתו ולא ירצה לקחתה, אך כשראה שאליעזר אכן מתכוון ברצינות לקחתה ואף לא להתמהמה, אז הוא חיפש אמתלאות כדי לעכבה, פתאום הוא נזכר שצריך לשאול את רבקה – "ויאמרו נקרא לנערה ונשאלה את פיה" – ומדוע קודם לא חשב לשאול? אלא שהיה בטוח שאליעזר ייסוג מבקשתו.

כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם

הרבי מלובביץ

רבי מנחם מנדל שניאורסון

במשא ומתן שניהל אברהם עם בני חת על קניית מערת המכפלה הקדים ואמר: "גר ותושב אנכי עמכם, חנו לי אחזת קבר עמכם ואקברה מתי מלפני". מפרש רש"י: "אם תרצו, הריני גר; ואם לאו – אהיה תושב ואטלנה מן הדין, שאמר לי הקב"ה: 'לזרעך אתן את הארץ הזאת'". דברי אברהם מעוררים תמיהה: הלוא מערת המכפלה בחברון כבר שימשה מערת קבורה לאדם ולהווה, שבני חת היו גם מצאצאיהם. פתאום בא אברהם אבינו ותובע בעלות על המערה. הוא דורש לתת לו אותה לנצח, "לאחזה". באינו זכות הוא תובע מהם לתת לו את המערה, והלוא בני חת היו שם לפניו והם רבים ואילו הוא יחיד? התמיהה מתעצמת לנוכח העובדה שדווקא אברהם אבינו, סמל של גמילות חסדים והכנסת אורחים – עד שהקב"ה העיד עליו: "ידעתי אשר יצווה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה', לעשות צדקה ומשפט" – משמיע טענה שנראית כסותרת את הערכים שהוא עצמו ייצג. אלא שאין ספק כי דרושתו של אברהם אבינו הייתה צודקת, וההוכחה לכך היא תגובתם של בני חת לדרושתו. שלא כמצופה, הם לא סירבו לבקשתו אלא הביעו הסכמה ואף הציעו לאברהם לקבל את חלקת הקבר בחינם: "במבחר קברינו קבר את מתך. איש ממנו את קברו

לא יכלה ממך מקבר מתך." אלא שאברהם הוא שסירב לקבל את הקרקע בחינם והתעקש לקנות אותה בכסף מלא. אף שהמשא ומתן הסתיים בהסכמה ובדרכי נועם, עמדת הפתיחה של אברהם לא הייתה מתרפסת וכנועה, אלא נחושה ובטוחה בצדקתו: "אם תרצו הריני גר, ואם לאו אהיה תושב ואטלנה מן הדין, שאמר לי הקב"ה לזרעך נתתי". בעקבות עמידתו התקיפה של אברהם נתן לו עפרון לא רק את המערה עצמה אלא את כל השדה שסביבה: "ויקום שדה עפרון אשר במכפלה אשר לפני ממרא, השדה והמערה אשר בו, וכל העץ אשר בשדה, אשר בכל גבלו סביב." "תוקף קניית מערת המכפלה בידי אברהם אבינו נמשך לדורי דורות, והמערה שייכת לבניו עד עולם, בהסכמת בני חת והאומות שבאו אחריהם. זו צריכה להיות הגישה התמידית בכל הקשור לשאלת הבעלות על המקום. אך אם כן, מדוע השתחווה אברהם לפני עפרון – 'וישתחו אברהם לפני עפרון עם הארץ'?" אלא שחז"ל כבר פירשו שזו לא הייתה השתחוויה לבני חת אלא "מכאן שמודים על בשורה טובה". אברהם אבינו השתחווה לפני הקב"ה והודה לו, ועשה זאת לעיני "עם הארץ". כך הבהיר לבני חת שהשבח מופנה לקב"ה, שהוא שהעניק לו את מערת המכפלה. (אגרות קודש)

מוזמנים לשיעור תורה מרתק קבוע כל שני ורביעי מיד אחרי ערבית משעה עם הרב יהודה בר שלום שליט"א

מכתב אל מנהיג

הגאון הרב מרדכי אליהו זצ"ל

צניעותן של אמותינו

"ויחיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה" [כ"ג, א'] שני חיי שרה' – כולן שוין לטובה [רש"י]

יכולתה של שרה אמנו לקבל את כל מה שהקב"ה עושה, נבעה מכח הצניעות שלה. גם את רוח הקודש שלה וסגולת הנבואה שזכתה בה – סגולה שהייתה גדולה אפילו מזו של אברהם אבינו, כפי שאמר הקב"ה לאברהם אבינו: "כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה" (כ"א, י"ב), וכדברי רש"י: "בקול רוח הקדש שבה, למדנו שהיה אברהם טפל לשרה בנביאות" – גם לסגולה זו זכתה בזכות צניעותה המופלגת.

כאשר באו המלאכים לאברהם היה זה יום חם, כי הקב"ה הוציא חמה מנרתיקה. שרה לא יצאה לקראתם מהאוהל. המלאכים שואלים את אברהם (ח"י, ט'): "איה שרה אשתך?" והתשובה: "באוהל". הם שאלו זאת כדי להבליט את מידת הצניעות שבה. על פי זה יש לבאר את דברי המדרש (בראשית רבה נ"ח, ג') שכתב: "רבי עקיבא היה דורש והציבור מתנמנם. ביקש לעורר, אמר: מה ראתה אסתר שתמלוך על שבע ועשרים ומאה מדינה? אלא תבוא אסתר שהיא בת בתה של שרה שחייתה ק' וכו' וז', ותמלוך על ק' וכו' וז' מדינות". לכאורה, מה הקשר בין הדברים? והתשובה היא: מידת הצניעות. כבר ראינו את מה שלימדנו חז"ל (שמות רבה א', א'; תנחומא שמות, א'; זוהר חדש תיקונים כרך ב' צ"ג ע"ב), ששרה אמנו זכתה לנבואה ולרוח הקודש במעלה גבוהה יותר אפילו מזו של אברהם אבינו בזכות הצניעות המופלגת שהייתה בה. גם אצל אסתר כתוב ששמרה את ציוויו של מרדכי, ולא הגידה לאחשוורוש את עמה ואת מולדתה. כשניסה אחשוורוש לחקור אותה ולשאל אותה על אביה, הייתה עונה לו שאין זה ענייניו. כששאל אותה לשם האמא שלה, הייתה עונה לו שאין זה מן הצניעות להתעניין בנשים. גם כשאיים עליה שלא יישאנה לאשה אם לא תענה לשאלותיו, לא חששה אסתר, וענתה לו שאינה חפצה בכך ואינה רוצה בו כלל. לכן כתוב (אסתר ב', ח'): "ותילקח אסתר" – בעל כורחה. והנה, מצד ההיגיון היה אמור אחשוורוש לדחות אותה לגמרי; אך לא עשה כן, אלא אדרבה, בחר בה מבין כל אלפי המועמדות שרצו למלוך בכיפה. מדוע? בשל צניעותה של אסתר, מידה שלמדה משרה אמנו, שהצטיינה במידת הצניעות.

"ויען לבן ובתואל ויאמרו מה' יצא הדבר" אמר רבי יהודה הנשיא משום רבי ראובן בן אצטרובילי: [ידוע לנו] מן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים [ש]מה' אישה לאיש" [כלומר: הקדוש ברוך הוא מוונג זיווגים]. מן התורה, שכתוב: "ויען לבן ובתואל ויאמרו: מה' יצא הדבר. 'פעם התאונן לפני המגיד הגדול ממזריטש חסיד חזק אחד שהתארח אצלו, ואמר לו שמחמת עניונו אין מציעים לו שום שידוך. אמר לו המגיד 'לך לשלום, והשידוך הראשון שיציעו לפניך – תסכים'. שמח החסיד והחליט בדעתו לעשות כדברי המגיד, ויצא מיד לדרכו לכיוון עיר מגוריו. וכך עבר בדרכו מכפר לכפר, עד שהגיע למסעדה גדולה, שם הזמין לעצמו דבר מאכל להשיב את נפשו. בין האנשים שהיו במסעדה באותה עת היה בדרך אחד, אשר שח לחבריו: 'יש לי רעיון מצוי להשתעשע, בואו נעשה 'חתונה'!! ונשמח כלנו. הנה אתם רואים את החסיד בעל הפאות היושב שם בפניה', אמר הבדחן, כשהוא מצביע על החסיד – 'הוא יהיה 'החתן', והעומדת מאחורי הדלפק, בתו של בעל המסעדה תהיה 'הכלה'. החסיד, בשמעו את דברי הבדחן, לא הבין שמדובר בהלצה, ונזכר מיד בדברי רבו המגיד הקדוש. 'אני מסכים להתחתן' אמר נחרצות, ומיד החלו כולם בהכנות ל'חתונה'. 'החתן ביקש מהכלה את טבעתה במתנה, ומיד קידש אותה במעמד העדים, כדת משה וישראל. כולם נהנו מצחקו ושמחו, והנאספים כמובן קנו משקאות לרוב, והשמחה הייתה גדולה. הכלה בטוחה הייתה שאביה ישמח בקופה הגדולה שהרוויח באותו לילה. אך בבוקר השכם, לאחר שהלך החסיד להתפלל בבית הכנסת, הגיע בעל המסעדה, ובתו הקופאית סיפרה לו בעליצות על החתונה הדמיונית שהייתה אמש, ועל המשקאות הרבים שקנו הנאספים לכבוד אותה 'חתונה'. כששמע אביה את דבריה, כעס מאוד, ואמר: 'איך עשית דבר כזה? והלא את צריכה גט תיכף ומיד, שהרי החתונה נעשתה כדת וכדין'!! ומיד הלך לחפש את החתן. כאשר מצאו באצטרובילי בבית הכנסת, אמר: 'איך עלה בליבך לקדש את בתי?!' ענה החסיד: 'כך ציוויו הרבי שלי, שאקבל את הצעת השידוך הראשונה שיציע לי, וכך עשיתי'. אמר לו בעל המסעדה: 'קח מאה רובל, ותן גט לבתי'. ענה החסיד: 'איני יכול לעשות זאת על דעת עצמי, אלא רק אם רבי, המגיד ממזריטש יסכים לכך'. וכך החליטו הזוג הטרי ואבי הכלה לנסוע אל המגיד. כשהגיעו לבית מדרשו של המגיד – קיבלם הוא בסבר פנים יפות, והחסיד סיפר לרבי את כל הקורות אותו. הרבי, בשומעו כך, רמז לחסיד שילך אל אחד התלמידים, שהיה דומה לו במבנה גופו, ויבקש ממנו חליפת שבת. בינתיים המשיך האישה לחוץ את הרבי לחייב את החסיד לתת גט לבתו. הרבי התמקח איתו, עד שהגיעו לסכום של עשרת אלפים רובל (סכום עצום). בדיוק או נכנס החסיד כשהוא לבוש בבגדים חדשים, ובעל המסעדה לא הכירו כלל. אמר הרבי לבעל המסעדה: 'הבחור הזה עשיר הוא, ונמנה על אחד מתלמידיי, אני מציע לך אותו לחתן לבתך, ודע לך שיש לו עשרת אלפים רובל'!! מיד אמר בעל המסעדה: 'לשידוך כזה אני מסכים'!! אמר לו הרבי: 'דע לך, שתלמיד זה הוא הבחור שקידש את בתך, והיות והחלטת לתת לו עשרת אלפים רובל, הרי שהוא כבר עשיר'.... נתצה האישה ותיכף עשו שבע ברכות, כדת וכדין, ושוב שמחו שמחה גדולה עד מאוד.

"באהבת ישראל נביא את הגוראל"

גם לגמליך אשאב עד אם כלו לשתות ותמהר ותער כדה אל השקת ותרץ עוד אל הבאר לשאוב ותשאב לכל גמליו" [כד, יז – כ]

בפרשתנו אנחנו לומדים על מעשי החסד שעשתה רבקה עם אליעזר, שנתנה לשתות, לו ולעשרה גמליו, וזה היה המבחן שהציב אליעזר, לראות אם היא ראויה להינשא ליצחק אבינו. רבינו האוה"ח הק' בדרכו לומד כמה נקודות מהתנהגותה של רבקה, איך עושים חסד בצורה הנכונה. נקודה ראשונה: רבקה אמרה לאליעזר 'שתה אדוני' ורק כשסיים לשתות אמרה לו 'וגם לגמליך אשקה', ולכאורה מדוע לא הייתה אדיבה לומר לו כבר בתחילה שתיתן לשתות גם לגמליו? אלא שחשבה בלבה, שאם תאמר לו בתחילה שגם הגמלים צריכים לשתות, יכנס ללחץ כדי שלא להטריח אותה כל כך הרבה, לכן אמרה לו 'שתה אדוני' כלומר: כעת רק אתה בראש שלי, ויש לי את כל הזמן בעולם רק בשבילך, ורק לאחר שהוא סיים לשתות אמרה לו שעכשיו היא תיתן גם לגמלים. נקודה נוספת: יש שינוי בין שתיית אליעזר לשתיית גמליו. אצל אליעזר נאמר 'ותכל להשקותו' - שזמן סיום השתייה שלו היה תלוי ברצונה שהיא החליטה מתי להפסיק לתת לו לשתות, ואילו אצל הגמלים כתוב 'עד אם כלו לשתות' שסיום השתייה היה נתון להחלטתם. וההבדל הוא, ידוע שאדם שבא עייף מן הדרך, ריבוי השתייה עלולה להזיק לו, ורבקה עשתה חסד בתבונה והשכל, ששיערה מהו הכמות שאליעזר יכול לשתות בצורה שלא תזיק לו, ולכן כשהיא ראתה שאליעזר הגיע לשלב שאם יוסיף לשתות עלול להיזק, מנעה ממנו את המים לטובתו. אבל אצל הגמלים שאינם ניזוקים מריבוי השתייה, נתנה להם לשתות ללא הגבלה. בכל מקרה צריך להתבונן האם לא מזיקים לאדם באמצעות ה'חסד', וגם חסד צריך להיות במטרה לסייע ולא להזיק.

שומע תפילה

מרחבות איש

תשפ"ה

העלוך לעילו נשמת הגבאי ר' יוסף חיים ענתבי ז"ל בן מרסל ודוד ע"ה ת. נ. צ. ב. ה.

לעילו נשמת כל הנופלים על קידוש ה' ת. נ. צ. ב. ה.

למנינם 2024

להחזרת החטופים בעזרת ה' במהרה

"הנה רבקה לפניך קח ולך" [כד, נא] אליעזר מספר ללבן

ולבתואל על שליחותו ובסיום סיפורו הוא אומר: "הגידו לי החלטתכם". ולפלא, לבן ובתואל עונים לו תשובה, שלכאורה אינה מתאימה לרשעים: "ויען לבן ובתואל מה' יצא הדבר... הנה רבקה לפניך קח ולך ותהי אישה לבן אדוניך כאשר דיבר ה'". "לכאורה, צריך להבין כיצד במהירות כה רבה נתנו לבן ובתואל את רבקה בלי לבדוק על החתן המיועד? מנין להם שהוא, אליעזר, שלוחו של אברהם? וכי אותו רמאי נהפך בן רגע למאמין? ועוד, אם באמת היה מוכן לבן לתת בקלות, מדוע שוב חזר בו וניסה לעכבה "תשב אתנו הנערה ימים א' ועשור" וכן באומרו "נקרא לנערה ונשאלה את פיה?" "מתרץ ה"כתב סופר", דאף זה היה מתכסיסיו של לבן הארמי, שהרי טבעו של עולם כאשר באים לאדם להציע בפניו שידוך לבתו, הריהו חוקר בתחילה בטיבו של הבחור ומשפחתו, ואחר כך מתחיל הוא למנות את מעלותיה של בתו כדי לשבחה בעיני הבריות שיקפצו לקחתה. אך אם יתנהג האדם כשיבואו להציע בפניו שידוך לבתו ויאמר "הנה היא לפניכם קחו ולכו" ולא ידרוש בטיבו של החתן ומשפחתו כלום, הרי הדבר אומר דרשני ומסתמא מקחו רע ועל כן מחפש הוא להפטר מבתו זאת בכל מחיר. כך חשב לבן בתחילה באומרו "הנה רבקה לפניך קח ולך". הוא סבר שבתשובתו זו ייסוג אליעזר מבקשתו ולא ירצה לקחתה, אך כשראה שאליעזר אכן מתכוון ברצינות לקחתה ואף לא להתמהמה, או אז הוא חיפש אמתלאות כדי לעכבה, פתאום הוא נזכר שצריך לשאול את רבקה – "ויאמרו נקרא לנערה ונשאלה את פיה" – ומדוע קודם לא חשב לשאול? אלא שהיה בטוח שאליעזר ייסוג מבקשתו.

לקבלת העלוך - elial@eca.gov.il - או 0506255911

הששתהתחלום

כל ההתחלות קשות

סיפר אחד מוותיקי העיר טבריה שבילדותו לא חשק ללמוד והביאו אביו אל הרבי הקדוש רבי נוח מלכוביטש זכותו יגן עלינו, ודרך רבי נוח היית לפתוח ספר ולהציג את הפסוק או המאמר שנפתח. ופתח בדברי רש"י [שמות יט, ה]: אם עתה תקבלו עליכם יערב לכם מכאן ואילך, שכל התחלות קשות. וחזר הרבי שוב ושוב על דברי המאמר, ומאז התלקח בקרבו חשק הלימוד.

ראיתיו מתפלל מנחה ביום חול רגיל

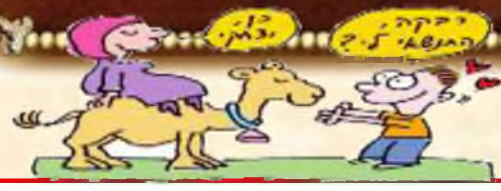
מתוך צוהר לעולם השקידה של גדולי

ה
ד
ו
ר
ו
ת

הגאון רבי מאיר קרליץ זכר צדיק לברכה היה אומר בשם אחיו מרן החזון איש זצוק"ל הכול יודעים מגאונותו של מרן רבי מאיר שמחה מדוינסק, בעל האור שמח, אך רק מעטים יודעים על דבר צדקותו המפולגת. פעם ראיתיו מתפלל מנחה ביום חול רגיל וכשפסע לאחוריו הייתה הרצפה שתחתיו רטובה מדמעות... ומעידים אנשי דוינסק שהאנחות שהיה נאנח רבי מאיר שמחה בתפילת שמונה עשרה היו מזעזעות את לב השומעים

'אל תאמר נער אנכי'. לך בכחך זה והושעת את ישראל!'

אברך צעיר שעלה לארץ ישראל קנה מזוגן חדש. והנה המזוגן התקלקל וטפטף מים. הוא ניסה להסביר בעברית רצועה לחברה שממנה קנה את המזוגן כי המזוגן מטפטף ולא הצליח להסביר להם לבסוף הוא צעק בטלפון ותיאר את המצב המדויק כך: "המשיב רוח שלי – מוריד גשם"!!!

בגיל 127 שנים מתה שרה, ואברהם קובר אותה במערת המכפלה. את המערה קנה אברהם בכסף מלא מעפרון החיתי, למרות העובדה שעפרון הציע לו אותה חנים. לעת זקנה רוצה אברהם לחתן את בנו יצחק, אך חשוב לו שיצחק יתחתן עם מישהי מבני משפחתו. לצורך זה הוא שולח את עבדו למשימה – מציאת כלה ליצחק. עבד אברהם מגיע לארם נהריים, ופוגש על יד הבאר את רבקה. רבקה היא ביתו של נחור, אחיו של אברהם. רבקה היפה וטובת הלב מציעה מים לו ולגמליו, והעבד מחליט שזו האישה המתאימה ליצחק. רבקה מגיעה אתו לכנען, ויצחק מתחתן עם רבקה. רבקה נכנסת לגור באוהל של שרה, עם יצחק, המוצא נחמה על מותה של אמו.

לא לקרוא בשעת תפילה וקריאת התורה

הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

מלחמת היצר מותאמת לכל גיל

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה (בראשית כג, א). ידועים דברי רש"י הקדוש, המפרש על פי המדרש: "ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים – לכך נכתב שנה בכל כלל וכלל, לומר לך שכל אחד נדרש לעצמו: בת מאה כבת עשרים לחטא, מה בת עשרים לא חטאה, שהרי אינה בת עונשין, אף בת מאה בלא חטא. ובת עשרים כבת שבע ליופי. ובהמשך הפסוק: "שני חיי שרה – כולן שווין לטובה. " האדמו"ר מסדיגורה ביאר את דברי רש"י באופן נפלא: בכל תקופה בחיי האדם ישנם מעלות וחסרונות הייחודיים לתקופת חיים זו: בשנות צעירותו של האדם – כוחו במותניו ויכול לקיים את המצוות בזריזות ובמרץ, כדברי רבותינו במסכת אבות (ד, ב): "והווי רץ למצוה קלה כבחמורה. " לעומת זאת, אצל אדם צעיר ושנה רתיחת הדמים; כח התאוה שלו חזק ועוצמתי, וקשה לו מאוד להתגבר על היצר המושכו לדבר עבירה. וכיון שכך, עיקר עבודתו בתקופת חיים זו היא לסור מרע. עליו לרכו את כוחותיו במאמץ להתרחק מן הרע ולברוח מן הקנאה, התאוה והכבוד, ומחמדת הממון, שמוציאים את האדם מן העולם (אבות ד, כא). לעת זקנותו של אדם שוקטת רתיחת הדמים, וכח התאוה נחלש ומתמעט, אולם היצר הרע – מלך זקן וכסיל הוא (קהלת ד, יג), ואינו יוצא לפנסיה בשום גיל ... כל פיתויי היצר אשר קרצו לאדם בעבר, כבר איבדו מלח משיכתם, אך כעת משתמש היצר בשיטות אחרות ומעמיד אותו בניסיונות חדשים: "אתה עייף וזקן", הוא אומר לו עם שחר, "וכבר אין לך את הכוחות הדרושים על מנת לצאת לבית הכנסת בכל יום. בודאי פטור אתה מתפילה במניין ..." רוצה הוא לשקוע בסוגיה, והיצר מצטרף אליו לחברותא ולוחש לו: "בגילך, עליך לחפש עניינים קלים יותר לעסוק בהם ..." כך נפתחת לה מערכה חדשה במלחמת היצר של האדם, וכעת עיקר עבודתו היא "עשה טוב" – לא לחפש פטורים והקלות אלא להשתדל ולהתאמץ לעשות כל אשר ביכולתו. ולסיכום: אדם צעיר – אינו מתעצל לקיים את המצוות, אך קשה לו להתגבר על כח הרע. והזקן לעומתו, אינו ממחר לדבר עבירה, אך גם את המצוות כבר אינו מקיים במלוא כוחותיו. אך אצל שרה אמנו החלוקה הזאת לא היתה קיימת. כל שנותיה היו שוות לטובה. גם כשהזקינה והיתה בת מאה – הייתה כבת עשרים לעניין 'עשה טוב', וקיימה את המצוות בזריזות ובכח. וגם כשהייתה צעירה, מנעה עצמה מן העבירה כאישה מבוגרת שכח התאוה נחלש אצלה. בת עשרים כבת שבע ליופי" – לדה קטנה עדיין אינה עסוקה ביופי, ואינה מתמודדת עם הניסיונות הכרוכים בו. שרה אמנו, גם בשנים שבהן חל עיקר כוחו של היצר – היתה כילדה קטנה שנסיונות אלה כלל אינם שייכים אצלה

כיבוד הורים חילוניים - דברי הרמב"ם כתב רבינו הרמב"ם (פ"ו מהל" ממרים): "שאפילו היה אביו רשע ובעל עברות, מכבדו ומתיירא ממנו". ומכאן למדנו שלדעת הרמב"ם, אפילו אם ההורים הם רשעים ממש, אינם שומרים שבת, כשרות וטהרת המשפחה, יש לכבדם ולירא מפניהם. וכל שכן כשמדובר בחילונים שבזמננו, שרובם עושים מעשיהם מתוך חוסר הכרת נעימות וחשיבות תורתנו הקדושה, מפני שקבלו חינוך קלוקל מילדותם, ועקרו אותם מאותה הדת שאבותיהם מסרו את נפשם עליה במשך אלפי שנים. הדין למעשה ולהלכה, מרן השלחן ערוך פסק כדברי הרמב"ם בזה, שאפילו אם ההורים רשעים חייב לכבדם, וכן פסק להלכה מרן זקני רבינו עובדיה יוסף זכר צדיק לברכה.

הלכות – החפץ חיים

כלל ד', סעיף ג' - הדין זה של לדון לכף זכות מתחלק לכמה פרטים. אם הוא איש בינוני שדרכו להישמר מחטא אבל לפעמים נכשל, או אפשר לתלות שעשה את העבירה בלי כוונה, או שחשב שזו חומרה בעלמא, בכזה מקרה אפילו אם ראו אותו כמה פעמים עובר על האיסור, אסור לספר עליו, ואסור לשנוא אותו ומצוה לדון אותו לכף זכות לפי כמה פוסקים. כלל ד', סעיף ד' - אבל אם מדובר בעבירה חמורה, כמו עריות ואכילת דברים אסורים, שכל יהודי יודע בודאות שהם אסורים, אז תלוי באיזה איש הוא. אם הוא איש בינוני שבדרך כלל אינו נכשל בחטא ורק פעם אחת נכשל בסתר, תולים שכנראה חזר בתשובה ואסור לספר. רק צריך להוכיח אותו בינו לבין עצמו כדי שלא יחטא שוב. ואם הוא תלמיד חכם - אסור אפילו לחשוב עליו שעשה רע, כי וודאי עשה תשובה כמו שאמרו חז"ל "אם ראית תלמיד חכם שעבר עבירה בלילה, אל תהרהר עליו ביום, שודאי עשה תשובה".

